

Grön solidarisk välfärd

- Ett Lidingö med lika möjligheter
och jämlika villkor

Vänsterpartiets förslag till
budget för år 2025 och
plan för 2026–2027 för
Lidingö stad

Förord

Vi lever i en orolig tid. Pandemier och klimatförändringar har visat hur ömtålig mänskligheten egentligen är. Krig i vår omvärld, såväl i Ukraina som i Mellanöstern visar också hur viktigt det är att stå upp för humanitära värden och mänskliga rättigheter. I Sverige ser vi samtidigt hur klassklyftorna blir allt större, från ett av världens mest jämlika länder rasar vi nu i ranking. Det är inte en sådan samtid vi vill se eller en sådan framtid vi vill erbjuda våra barn och barnbarn.

Lidingö är på många vis en bra plats att leva på. En stadsnära skärgårdskommun med en mångfald av upplåtelseformer på bostadsmarknaden, stora grönområden, en barnvänlig kommun. Men Lidingö isolerar sig alltmer från sin omvärld. När andra sträcker ut en hand för att hjälpa den som behöver det avskaffar Lidingö den medicinska och sociala förturen till bostad, har en stenhård 2-årsregel för nyanlända som ställer barnfamiljer på bar backe och höjer priset på matlådor för våra hemtjänsttagare. Vi höjer arrenden och hyror och hoppas på att nya intäkter och nya åtstramningar av välfärden ska kunna finansiera ideologidrivna skattesänkningar. Så kan vi inte ha det. Det SD-stödda minoritetsstyret behöver bytas ut. Lidingöborna förtjänar en bättre, mer ansvarstagande, politik.

Vänsterpartiets förslag till budget kommer inte ge guld, men det garanterar gröna skogar, en välfärd som går att lita på och en politik som utgår från att vi alla har olika behov i livet men att vi ändå ska ges samma möjligheter. Då måste vi också känna till och ha respekt för att alla inte har samma utgångspunkt, vissa behöver mer hjälp, andra mindre, somliga kanske ingen alls. Välfärden är till för just det, att våra förutsättningar ska bli så rättvisa som möjligt.

Jonas Lundgren (V)

Gruppledare

Lidingö, den 5 november 2024

Sammanfattning av Vänsterpartiets budgetförslag

- Bra förskolor, grundskolor, gymnasier, KomVux och SFI. Utbildningsnämnden tillförs 42,5 Mnkr.
- En äldrevänlig kommun. Omsorgs- och socialnämnden tillförs 40,1 Mnkr.
- En ö rik på kultur och aktiviteter för alla åldrar, Kultur och fritidsnämnden tillförs 7,5 Mnkr
- En klimatsmart kommun med biologisk mångfald, Kommunstyrelsen 3 Mnkr
- En tillgänglig och trafiksäker ö, Tekniska nämnden 3 Mnkr

För att finansiera dessa satsningar om totalt 102,1 Mnkr föreslås en skattesats om 17,84 kronor vilket är samma skattesats som 2024, 50 öre mer än majoritetens förslag för 2025.

Vänsterpartiets förslag innebär 15 öre lägre än skattesatsen var 2021, 65 öre lägre än 2019 och 1,53 kr lägre än 2005.

Gemensamma lösningar

Vänsterpartiet på Lidingö jobbar för en kommun som präglas av ledorden gemenskap, solidaritet, inkludering och påverkan.

Gemenskap. Lidingö är en kommun vars styrka bygger på att vi alla är olika. Vi har olika livserfarenheter, olika framtidsdrömmar och olika åsikter. Med respekt för dessa olikheter bygger vi en gemensam förståelse för varandras olika utgångspunkter. Vi är alla Lidingöbor och vill vår kommuns och varandras bästa.

Solidaritet. Att ställa upp för varandra när tillvaron av en eller annan anledning ställs på sin spets är en grundläggande medmänsklig instinkt. Vi kallar den solidaritet. Under det senaste året, med kriget i Ukraina och nu senast även med den uppblossande konflikten i Mellanöstern mellan Israel och Hamas, har solidariteten återigen satts på prov. Men Lidingö är en del av något större, av Sverige och en del av världen. Det som händer på andra håll påverkar oss direkt eller indirekt och vår kommun ska alltid vara i främsta ledet för att värna mänskliga rättigheter.

Inkludering. Lidingö ska vara en plats där alla kan känna sig välkomna och lyssnade till. Vårt samhälle hyser tyvärr idag allt för många förutfattade meningar. Det kan vara allt från rasism och sexism till funkofofi eller att man inte värdesätter äldres eller ungas åsikter. Genom att arbeta aktivt med inkludering bygger vi Lidingö starkare.

Påverkan. För att trivas i ett samhälle är det vår övertygelse att man också måste känna att man har möjlighet att påverka det. Såväl sin närmiljö som inriktningen på politiken. Det måste finnas fler möjligheter än att gå och rösta vart fjärde år. Breda samråd inför exempelvis nybyggnation är ett exempel på detta. Även att inkludera Lidingös föreningsliv och intresseorganisationer i olika remisser och vara lyhörd för deras åsikter. Genom att lyssna mer på Lidingöborna och deras organisationer får vi också ett bättre resultat.

Vision för Lidingö

Lidingö är den unika och trygga skärgårdsstaden som utvecklas i takt med utvecklingen i regionen. Ett tydligt fokus på ett ökat kommunalt ansvar och en stark välfärd där kommunalskatten ligger på den nivå som behövs för att finansiera verksamheten. Lidingö stad ger goda förutsättningar för lokala företag, ett aktivt civilsamhälle och livskraftigt kultur- och föreningsliv. Lidingö arbetar målmedvetet och aktivt för att leva upp till Parisavtalet och Agenda 2030 genom att minska kommunens klimatpåverkan.

Inriktningsmål

1. Ett solidariskt Lidingö där människors välfärd går före ekonomisk vinst

På Lidingö ska människor i alla åldrar, med olika social, ekonomisk och kulturell bakgrund välkomnas till en kreativ och trivsamt miljö att bo, arbeta och studera i. Skola, vård och omsorg driver vi och finansierar gemensamt, utan vinstintressen.

2. Hållbar ekonomi för medborgarna och medarbetarna

En budget i balans skapar förutsättningar för god service. Lidingö ska ha en ekonomisk politik som bygger på ett skatteuttag som motsvarar de behov som finns i välfärden. Skattesänkningar som i stället tas ut i avgifter skapar en orättvis fördelning. Dolda och öppna nedskärningar tvingar verksamheterna att spara på den personal som är förutsättningen för en bra verksamhet. Det skapar utarmade skolor och omsorg om äldre personer och personer med funktionsvariationer. Därför ska Lidingö ta ett långsiktigt ansvar för att driva en ekonomisk politik som gynnar så många Lidingöbor som möjligt och som ger medarbetarna i kommunen så goda arbetsvillkor som möjligt. Det är också en förutsättning för att behålla personalen.

3. Ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart Lidingö

Lidingö ska vara en föregångare när det gäller energisparande och klimatsmart uppvärmning och kommunikationer. Lidingö ska handla ekologiskt och rättvist och värna biologisk mångfald, natur och vattenområden.

4. Ett kreativt Lidingö där skapande och förnyelse stimuleras

I Lidingö ska finnas ett rikt kulturliv, goda rekreationsmöjligheter i orörd natur, vackra parker och välvårdade kulturmiljöer. Lidingö ska vara en kommun där människors skapande och kreativitet främjas och stöds. Alla ska ha möjlighet att utöva och uppleva kultur, ha tillgång till mötesplatser och ha goda möjligheter till en aktiv fritid och föreningsgemenskap. Staden ska underlätta företagande. Staden ska ta vara på sin egen personals utvecklingsidéer och engagemang.

Personalen ska ha tid och förutsättningar att göra ett bra arbete

Trygghet skapar vi genom tillit och att lyssna på varandra och ta tillvara på varandras olikheter som styrkor i stället för att se dem som något som skiljer oss åt. Trygg är den som vet att hen har en välfärd som går att lita på och en omgivning av familj, grannar, vänner och civilsamhälle. Varje Lidingöbo ska kunna utvecklas och våga ta nya steg i livet och veta att det finns ett skyddsnät som fungerar när det behövs.

Inkludering är att forma ett samhälle som är anpassat för alla oavsett funktionsvariationer, kön, ålder, bakgrund. Stadens alla verksamheter ska ta vara på Lidingöbornas tankar och åsikter och ge en starkare röst åt dem som annars har svårt att göra sig hörda. Initiativ och kreativitet ska uppmuntras i stadens alla verksamheter. Tillsammans ska vi forma ett samhälle där ingen ställs utanför.

Kunskap är grunden för samhällsutveckling. Genom en bra och stimulerande förskola och skola och genom att ta tillvara på de kunskaper som finns inom stadens organisation, bland medarbetare och bland medborgare, skapar vi ett bättre Lidingö för alla.

Vänsterpartiets budgetförslag

Utveckling av Lidingö

Lidingö ska vara en levande stad med egen identitet. Lidingö ska utvecklas i takt med regionen och ta ett regionalt ansvar.

Lidingö centrum ska vara en mötesplats med butiker, restauranger, kaféer och plats för kultur och upplevelser. Lidingö centrum måste få chansen att klara konkurrensen med e-handel och andra centrum i regionen. Det ska finnas anledning att söka sig hit – därför måste Lidingö centrum ges möjligheten att växa och utvecklas. Det behövs ett betydande bostadstillskott i öns centrala delar för att ge mer liv och rörelse i centrum. Med fördel kan ytan kring det gamla tidningshuset och upp mot före detta Café Tindra användas för att utveckla den centrumnära bebyggelsen. En tätare och mer stadsmässig bebyggelse kan här förstärka känslan av centrum. Det kan också ge ekonomiskt underlag för att överdäcka det så kallade "diket" i Torsvik och motivera regionen att finansiera en dragning av Lidingöbanan genom Lidingö centrum. Parkeringsplatserna bör i större utsträckning förläggas under jord för att också ge möjlighet till bebyggelse av den stora yta som nu utgör stadshusparkeringen. De fastighetsägare som vill ska få utveckla sina fastigheter längs Stockholmsvägen som på så vis kan utgöra en ny modern entré till Lidingö centrum.

Lidingö har flera områden som kan utvecklas för att bli mer attraktiva. I närtid är det Högsätra som står i fokus. Där är det önskvärt att de avtal som tecknats med byggföretag upphävs så att ett omtag kan ske med en helt ny plan med väsentligt fler bostäder i linje med den ursprungliga planen för området. Det lilla underlaget som nu planeras med radhusbebyggelse ned mot Södra Kungsvägen är något helt annat än vad som från början skisserades. Det finns också ett behov av att binda ihop Högsätra med Larsberg genom en gångbro över Södra Kungsvägen för att skapa en bättre närhet mellan det nya Högsätra och den service i form av livsmedelsaffärer och dylikt som finns i Larsbergs centrum och även för att göra det smidigare för Högsätraborna att ta sig till Lidingöbanan. Vi vill se stadsbebyggelse istället för dött utrymme längst Södra Kungsvägen och att man på ett tydligare sätt bygger ihop Högsätra med Larsberg, Dalénum och delar av Hersby. Stadens fastigheter ska utvecklas för att passa Lidingöbornas eller stadens behov istället för att säljas. På så vis behåller staden rådighet över Lidingös stadsplanering.

Fastigheten Missionsskolan 1 är ett annat område där det finns byggherrar som länge velat komma igång med en förtätning. Måttstocken för en sådan nybyggnation bör vara den gamla missionsskolebyggnaden från 1908 som idag sätter prägel på området. Det förhållandevis stora området möjliggör en sammanhållen och trivsam flerbostadshusbebyggelse med småstadskaraktär. Det avbrutna detaljplanearbetet bör därför återupptas.

Stadsdelarnas närservice är hotad. Där vi tidigare såg lokala biblioteksfilialer, närlivs, banker och tobaksaffärer finns idag ofta tomma lokaler eller lokaler som istället används för kontorsändamål. Ett sätt att värna närservicen är att möjliggöra kompletteringsbebyggelse. Det finns flera områden där det finns intressenter för att bygga, exempelvis i Käppala, Torsvik och Björnbo. I Rudboda finns flera bra områden, bland annat stadens mark längst Lojovägens första del. I Rudboda bör även de skisserade planerna kring centrumutvecklingen rivas upp. I området behövs flerbostadshus och en utvecklad närservice med kafé, mataffär och verksamhetslokaler, inte bara några radhus och en utbyggd mataffär.

Fastighetsnämndens ansvar är att förvalta och utveckla kommunens fastighetsbestånd. Det ska inte vara nämndens uppgift att sälja befintliga fastigheter. Om en fastighet exempelvis är tomställd ska nämnden i första hand erbjuda den till lämplig förvaltning för att inhysa verksamhet där.

Möjligheterna till medicinsk- och social förtur har varit viktiga för att bland annat förebygga bostadslöshet men också för att kunna erbjuda personer som, av medicinska skäl, behöver flytta en ny bostad. Den medicinska- och sociala förturen har strukits ur reglementet för Omsorgs- och socialnämnden. Detta felbeslut måste rättas till för att kommunen ska kunna bedriva en socialt ansvarstagande bostadspolitik.

I en levande stad måste alla kunna bo, även de som inte har höga löner. Rätten till en bostad gäller alla. Det kvarvarande hyreshusbeståndet som Lidingö stad är ägare till ska behållas i stadens ägo och ingå i ett återskapat allmännyttigt fastighetsbolag. Dess uppgift ska vara att förvärva och bygga hyreshus. Där staden förfogar över byggbar mark ska den upplåtas med tomträtt till stadens nybildade allmännyttiga fastighetsbolag. I dess ägardirektiv ska ingå att bygga energisnålt med klimatsmarta materialval. Hyrorna i nyproduktion kan hållas nere genom nya modeller för byggande så som Kombohus. Så bygger vi för alla och för framtiden!

Vänsterpartiets satsningar:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- Ökade resurser för planarbete och ökat bostadsbyggande - 1 mnkr

Klimatsmart kommun

Alla kommuner måste ta sitt ansvar i omställningsarbetet och ta klimatförändringarna på allvar. Det innebär att detta arbete måste vävas in i all stadens verksamhet. Ett lokalt klimatprotokoll och ett omarbetat miljöprogram är två grundläggande byggstenar i ett sådant arbete. Stadens nuvarande miljöprogram exkluderar näringslivet, föreningslivet och de enskilda Lidingöborna. Det gällande miljöprogrammet reglerar dessutom endast 10 procent av de koldioxidutsläpp som görs i kommunen, nämligen det från stadens egna verksamheter. Det är minst sagt ett lågt satt mål att varken inkludera andra eller att bortse från att agera i samverkan med de övriga aktörer som står för 90 procent av koldioxidutsläppet i vår kommun.

Lidingö ska vara en föregångare när det gäller energisparande och klimatsmart uppvärmning. Energiåtgången i de fastigheter kommunen äger ska minimeras och andra fastighetsägare ska uppmuntras och stimuleras att fortsätta med energisparande åtgärder och anlägga solceller där så är möjligt. Staden bör också arbeta med måttet grönytefaktor för att skapa positiva ekosystemtjänster och minska risken för översvämningar. Stadens arbete med att stimulera pollinering bör fortsätta genom att man avstår från att klippa gräs i exempelvis dikesrenar och på ängar.

Sommartid blir Lidingös skolgårdar väldigt varma och många saknar skydd från direkt solljus. I Stockholm stad har man inlett ett arbete med att klimatanpassa skolgårdarna för att åstadkomma mer grönska och träd som kan ge svalka och solskydd men som också fångar upp och binder koldioxid. Ett sådant arbete bör inledas även i Lidingö.

Lidingö ska värna biologisk mångfald, natur och vattenområden. Staden ska vid inköp välja miljövänliga och energisnåla produkter och maskiner och, där det är möjligt, välja varor som är ekologiska och/eller rättvisemärkta.

Det ska vara enkelt och tryggt att välja att cykla eller att gå. Stadens egna fordon ska drivas på ur miljösynpunkt bästa sätt, och kvarvarande fossildrivna fordon snabbt fasas ut. Staden ska främja kollektivtrafiken och ny bostadsbebyggelse ska i första hand ske i kollektivtrafiknära lägen. Staden ska även målmedvetet återuppbygga det ömsesidiga förtroendet med SL för att motverka nedskärningar i busstrafiken eller i Lidingöbanans trafik.

Staden ska verka för att allt avfall från såväl hushåll som industri och kontor ska källsorteras för återvinning, utvinning av biogas i Käppalaverket eller nyttiggöras på annat sätt.

Vänsterpartiets satsningar:

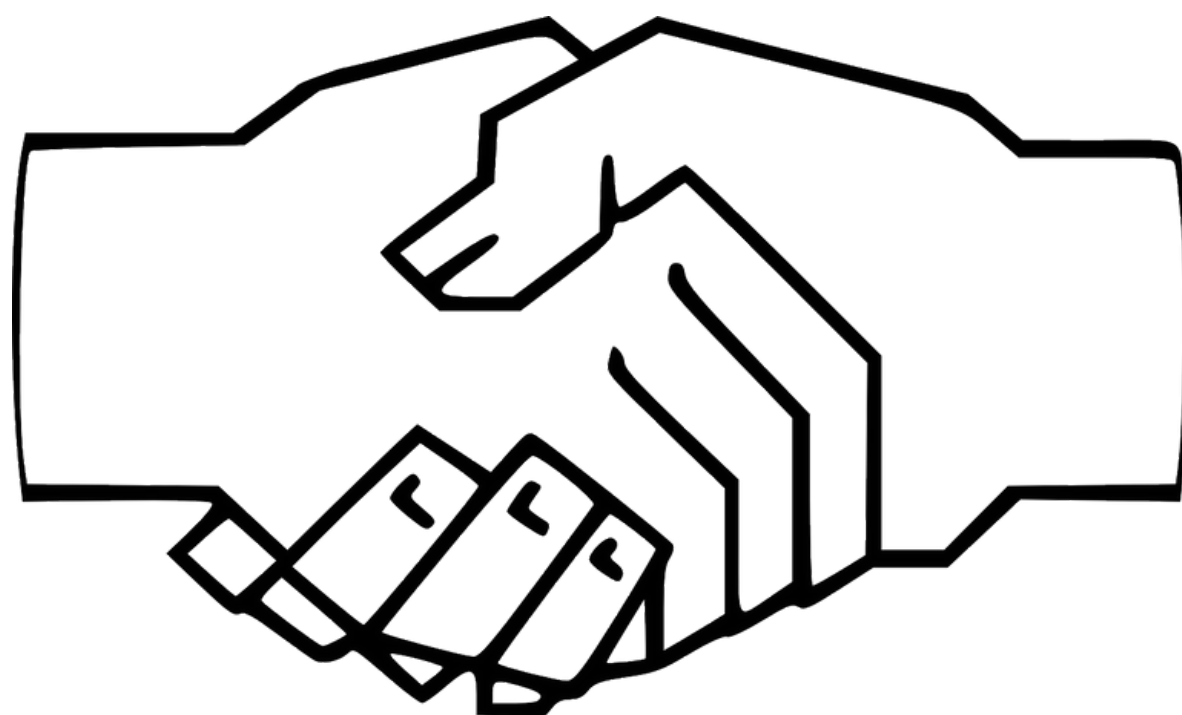
Kommunstyrelsen

- Medel för åtgärder inom miljö- och klimat - 2 mnkr
- Strategisk funktion för samordning av miljö- och klimatarbete - 1 mnkr

Företagsvänlig kommun

Lidingö har många småföretagare och egenföretagare. Det ska vara enkelt att få kontakt med stadens handläggare och förtroendevalda. Staden har under det senaste året tappat i förtroendet bland kommunens företagare enligt Svenskt Näringslivs årliga ranking. Detta bör tas på allvar. Företag som vill utvecklas ska få stöd, och mark behöver planläggas för att kunna erbjuda expanderande verksamheter en chans att vara kvar på ön. Staden ska stödja och underlätta olika former av klusterbildningar som företagare vill göra. Staden ska fortsätta att stödja Nyföretagarcentrum. Lidingö ska också arbeta för en utbyggd kollektivtrafik genom att bygga fler bostäder för att stimulera reseunderlaget för SL. På så vis underlättas jobbpendlande till och från staden.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för detta politikområde.

Förskola, skola, gymnasium, KomVux och SFI

Den nedskärningspolitik som präglat Lidingö de senaste åren måste få ett slut, det går inte att avstå från att satsa på skolan. Lidingö måste satsa på framtiden och framtiden börjar i just skolan. För att öka behörigheten bland Lidingös förskollärare, barnskötare, fritidspedagoger och lärare ska de kunna utbilda sig på arbetstid för att få rätt kompetens för sitt arbete. Detsamma gäller utbildning i det svenska språket för all skolpersonal som har behov av det. I dessas frånvaro ska vikarier arbeta för att minska stressmomentet i att vara frånvarande för att studera.

Varje barn och förälder måste känna trygghet i att den undervisning barnet får sker i ändamålsenliga lokaler och med personal med rätt utbildning. Detta gäller alla från lärare och fritidspersonal till rektor och skolbibliotekarier. Förskolan och skolan ska stimulera barn och unga att vara självständiga kreativa och ansvarstagande. Fler lärare, bättre arbetsvillkor och mindre barn- och elevgrupper är viktiga mål i detta arbete. Här är det viktigt att när elevunderlaget nu, enligt demografiprognoserna, krymper, ska detta ses som en möjlighet till mindre barn- och elevgrupper med bibehållen personalstyrka. Detta kommer borga för en bättre kvalitet och god personalkontinuitet när den demografiska utvecklingen sedan vänder.

Förskolan ska ge alla barn lika möjligheter till en meningsfull, rolig, utvecklande och upplevelserik vardag. Den ska vara så attraktiv att fler förskollärare vill söka sig till Lidingös barnomsorg. Andelen utbildade förskollärare är låg i jämförelse med snittet ute i landet. Även andelen som har gymnasial utbildning för att arbeta med barn är lägre. Förskolegårdar ska ses som en pedagogiskt utformad utemiljö och vara komplement till den pedagogiska verksamheten inomhus. Därför ska Boverkets rekommendationer om friyta per barn följas. Små förskoleenheter där barn har lättare att bli sedda av personalen, rota sig och känna trygghet, bör föredras framför stora enheter.

Alla elever ska kunna gå ut grundskolan med behörighet att läsa vidare på gymnasiet. Flertalet gör det, men inte alla. Alla elever måste få ett stöd anpassat efter sina egna behov. Det ställer krav på att det finns tillräckligt många lärare, att ge individuellt stöd tar tid. Elever som kommer från hem utan studievana måste få särskild uppmärksamhet om de behöver det. Inriktningen ska vara mot bildning, skolan ska stimulera lärande, inte skapa stress genom ensidigt fokus på prov och betyg. Målet för förskola, via grundskola och gymnasium, ska vara att eleverna lär för livet och för fortsatta studier, inte enbart för ett betyg. Skolan ska forma goda samhällsmedborgare.

Alla som vill ha en gymnasieplats i Lidingö ska garanteras att få det. Ingen elev med låga betyg ska tvingas åka flera mil för att gå på ett gymnasium i en annan kommun. Idag finns endast två gymnasieskolor på Lidingö. Det innebär att Lidingö till stor del förlitar sig på en enskild privat aktör. Därför saknas beredskap för vad som skulle hända om denna aktör inte längre vill eller kan erbjuda gymnasieundervisning. Därför måste de skrinlagda planerna på att bygga ut Hersby gymnasium återupptas. Staden ska ta sitt ansvar för att garantera att det finns en gymnasieplats för varje niondeklassare som vill börja gymnasiet i sin hemkommun.

Kultur, fritid, föreningsliv

Kultur är en del av vår livsluft och en viktig del av stadens hälsoprofil. Den växer fram i mötet mellan människor. Kultur kan inte och får inte styras av politiska beslut om innehåll eller form. Politiken ska endast skapa förutsättningar för ett rikt och mångfacetterat kulturliv. Det behövs ett fritt kulturklimat på Lidingö där det är lätt att arrangera olika spännande aktiviteter. Lidingö ska vara en kommun där människors skapande och kreativitet både främjas och stöds. Det ska finnas plats för möten, skapande och olika former av kulturuttryck.

Biblioteket har en viktig roll i att ge alla en likvärdig tillgång till böcker, tidningar och andra media. Det är en bas för att söka kunskap och information och sannolikt den mest besökta kulturinstitutionen på Lidingö. Biblioteket har genom flytten till stadshuset fått en stärkt roll som förmedlare av både kultur och samhällsinformation, men också som mötesplats. Biblioteket ska ha generösa öppettider och goda möjligheter till uppsökande verksamhet och närvaro i olika stadsdelar. Det ska finnas väl utrustade och bemannade skolbibliotek på alla skolor och personalen där ska ha rätt utbildning.

Musikskolan och Sagateatern bör utvecklas till en gemensam kulturskola. Detta kan även inkludera andra kulturella uttryck så som dans och konst. Det är värdefullt för varje barn att komma i kontakt med konstnärliga uttryck och därför måste trösklar och avgifter slipas ner och sänkas. Målsättningen på sikt är köerna till framför allt den nuvarande musikskolan, men även Sagateatern, måste bli kortare. Instrumenthyrorna ska också slopas och ersättas av ett lånesystem.

Staden ska underlätta för medborgarna att vara fysiskt aktiva, att mötas och att kunna utöva och uppleva olika fritids- och kulturaktiviteter. Det ska finnas ett varierat utbud av fritidsaktiviteter såväl för unga som vuxna. Flickor ska ha lika goda förutsättningar som pojkar avseende träningstider, tillgång till idrottsanläggningar och liknande. Idrottsföreningarna ska genom fortsatt utbyggnad av bollplaner och gymnastikhallar ges bättre förutsättningar. Den nya simhallen ska stimulera träning, motion och rekreation för alla åldrar. Hallen ska drivas i kommunal regi för att kunna hålla nere exempelvis entréavgifterna och bättre kunna tillgodose såväl skolors som idrottsklubbars tillgång till hallen. Stödet till idrottsföreningar ska stimulera föreningar att ha inriktning på att idrott ska vara roligt. De föreningar staden ger bidrag till ska ha fokus på breddidrott som är inkluderande, inte på utsortering och tävling.

Fritidsgårdarna har en viktig roll i det förebyggande arbetet. Fritidsgårdar ska finnas i alla stadsdelar. Fritidsgårdarna behöver få möjlighet att öka öppethållandet och i Larsberg ska en ny fritidsgård öppnas där den nya fritidsgården samlokaliseras med föreningsgården. På så vis ska både föreningsgårdens framtid säkras och en ny fritidsgård kunna erbjudas för ungdomarna i Larsberg-Bodal-Baggeby där fritidsgård idag saknas. Det är positivt att fritidsgårdsverksamheten nu åter är tillbaka under kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde. En rektor bör anställas för fritidsklubbarnas verksamhet. För fritidsgårdsverksamheten bör en samordnare anställas som koordinerar fritidsgårdarnas verksamhet och samverkan med civilsamhället och fältförlagda socialarbetare.

Föreningsgården i Larsberg har allt för länge levt på en privat fastighetsvärds goda vilja. När så inte längre är fallet är det viktigt att staden ser till att gå in och kompensera föreningsgården för de ökande hyreskostnaderna. Föreningsgården ska också samlokaliseras med en ny fritidsgårdsverksamhet i Larsberg. Kulturverksamheten genom studieförbund och föreningsliv är omistliga delar i stadens kulturliv. Staden ska tillgodose behovet av lokaler för föreningsliv och aktiviteter såsom utövande av konst, musik och teater, samt att föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga, för äldre och för personer med funktionsvariationer har subventionerade eller inga lokalkostnader.

Lidingö ska också under mandatperioden ansöka om medlemskap i International cities of refugees network (ICORN). Detta nätverk finns till för att erbjuda en förföljd konstnär eller kulturarbetare möjlighet till en fristad under två års tid. Fristadskonstnärerna kommer i regel från länder med hårda och totalitära regimer där det är svårt eller omöjligt att verka som fri skapande konstnär. Kultur är en del av oppositionsarbetet mot totalitära regimer och för demokrati. Lidingö ska fortsätta sin stolta tradition från Raul Wallenberg av att stå upp för yttrandefrihet, konstnärlig frihet och de mänskliga rättigheterna.

Vänsterpartiets satsningar:

Kultur- och fritidsnämnden

- Ökade resurser till biblioteket - 1 mnkr
- Ökade medel kulturaktiviteter, föreningar, studieförbund - 1,5 mnkr
- Sänkta avgifter med 500 kr/termin Sagateatern/musikskolan - 1,4 mnkr
- Höjning av anslag för ungdomsverksamhet och ny fritidsgård - 3,2 mnkr
- Föreningsgården, bidrag - 0,6 mnkr

Ökad investeringsram med 1,5 Mnkr för samlokalisering av fritidsgård i Larsberg med föreningsgården

Tillgänglig kommun för alla

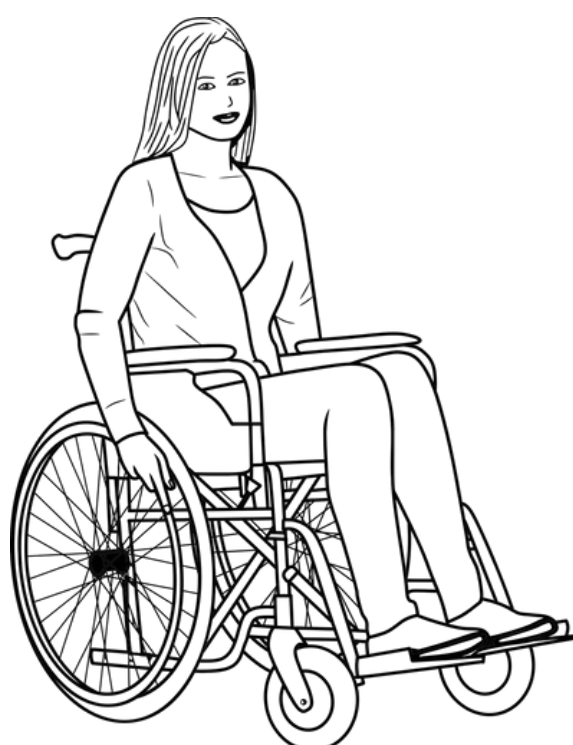
Personer med funktionsvariationer ska kunna leva ett liv där funktionsnedsättningen inte innebär ett hinder. Staden har antagit ett funktionshinderspolitiskt program med höga ambitioner. För att förverkliga dessa ambitioner krävs dock att staden skjuter till de ekonomiska medel som behövs.

Genom anpassning av bostäder, gemensamma lokaler och gatumiljö och en väl fungerande kollektivtrafik och färdtjänst ska alla kunna bo var man vill och ta sig dit man vill. De gemensamma miljöerna ska göras lättorienterade, både för personer med synnedsättning och för personer som kan ha svårt att orientera sig av andra skäl.

Flera av stadens gruppboheter behöver i närtid ersättas med mer lämpade bostäder eller där det är lämpligt rustas upp.

Staden bör få bättre offentlig belysning, anpassad efter tid på dygnet och efter årstid. Gatubelysningen kan även vara en brottspreventiv åtgärd och skapar större trygghet i det offentliga rummet. Gatubelysning i exempelvis friluftsområden bör utformas på ett sådant sätt att den inte stör naturen och djurlivet.

Den som behöver hjälp i sin vardag ska kunna få det på ett individuellt utformat sätt och i tillräcklig utsträckning för att själv kunna forma sin vardag, oavsett om insatserna ges i som personlig assistans eller enligt socialtjänstlagen. Det ska finnas möjlighet till meningsfull sysselsättning, hjälp in på arbetsmarknaden, och sociala träffpunkter.

Den dagliga verksamheten är viktig. Ö-gruppen måste ges möjligheter att bedriva en god och kvalitativ verksamhet. De nedskärningar det SD-stödda minoritetsstyret gjort har försvårat det målet. Ö-gruppens butiksverksamhet ligger också i dagsläget undanskymd i stadshusets bottenplan. Denna borde göras mer tillgänglig för Lidingöborna.

Vänsterpartiets satsningar:

Omsorgs- och socialnämnden

- Ökade medel för LLS-verksamheten 5,0 Mnr
- Ökning fritidsverksamhet LSS målgrupp 0,5 Mnr

Tekniska nämnden

- Tillgänglighetsfrämjande åtgärder 1,5 mnr

Äldrevänlig kommun

Lidingö ska vara en bra kommun att åldras i. Tillsammans med Lidingös äldre befolkning och genom dess pensionärsorganisationer bör staden identifiera vad som är bra och var det finns brister. Det ska resultera i en bred handlingsplan för förbättringar och att Lidingö blir en mer äldrevänlig kommun. Det kommunala pensionärsrådet ska lika lite som tillgänglighetsrådet vara en dekoration, staden ska lyssna på deras åsikter och kunskaper och använda råden aktivt som remissinstanser.

Förebyggandeenhetens olika verksamhetsområden är viktiga och ska värnas. Mötesplats centrum kan vara ett nav och stöd för pensionärsorganisationernas, trossamfundens och andra organisationers arbete för att till exempel bryta ofrivillig ensamhet.

När boendekedjan för äldreomsorgen lades om så försvann servicehusen som boendeform. Servicehusens fördelar gentemot de nya boendeformer som infördes i och med boendekedjan är alltför tydliga. Lidingö bör därför planera för nya servicehus som ett komplement till den övriga infrastrukturen inom boendekedjan.

Centraliseringen av hemtjänsten till stadshuset var även den ett stort misstag eftersom den gör personalens situation svårare när det gäller tiden det tar för förflyttning, raster och återhämtning och den har försvårat samverkan med hemsjukvården. En fast vårdkontakt infördes i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen 2017. Det som framgår där är att en fast vårdkontakt ska finnas där personen huvudsakligen vårdas, i detta fall i hemmet och därmed hemtjänsten. Det står ingenstans i lagen att med kontinuitet kan förstås ett tiotal personer. Den personliga kontakten med de äldre har blivit sämre. Centraliseringen av hemtjänsten bör omprövas för att bättre garantera en personcentrerad omsorg för hemtjänsttagarna men också för personalens skull. Personalen ska ha ett starkt stöd av en närvarande chef som har ansvar för maximalt 20 anställda.

Det SD-stödda minoritetsstyret har aviserat en drastisk höjning av priserna för matlådor inom hemtjänsten. Priset skulle med deras förslag öka med 40 procent på ett bräde. Vi kan aldrig acceptera att de äldre ska betala den ideologidrivna skattesänkningen. Priset på matlådor bör när insatsen är biståndsbedömd motsvara kostnaden för råvaruinköpen i likhet med när maten lagas i den äldre personens hem.

Var och en ska garanteras den hjälp hen behöver för att tryggt kunna bo kvar i sin egen bostad så länge man själv önskar. När man behöver hemtjänst ska den utformas så att den stärker ens möjlighet att trots hjälpbehov fortsätta att styra sin egen vardag. Den äldre personen ska ges möjlighet att tillsammans med hemtjänstens personal utforma insatserna. Ett nära samarbete med primärvården är önskvärt. Teamarbete över professionsgränserna är nödvändigt för att till exempel personer som bor hemma med en demenssjukdom. En dialog bör upptas med Region Stockholm om gemensamma team för de äldre personer som har omfattande behov av vård och omsorg.

När omsorgsbehovet blir stort ska den som önskar snabbt få plats i särskilt boende. Det ska finnas olika typer av särskilt boende, anpassat exempelvis för vård i livet slutskede, för personer med demenssjukdom, personer med somatiska sjukdomar och stora funktionsnedsättningar. Den som önskar få flytta till biståndsbedömt trygghetsboende ska kunna få göra det.

Kvalitetsuppföljningarna bör i större utsträckning bygga på deltagande observationer av erfaren personal och intervjuer med omsorgsmottagare, anhöriga och omsorgspersonal.

Sjuksköterskebemanningen ska öka, och huvudprincipen ska vara att det alltid finns minst en sjuksköterska tillgänglig på vård- och omsorgsboendena. Utvecklingen av akademiska vård- och omsorgsboenden är mycket positiv.

Anhöriga ska garanteras individuellt utformat stöd. Insatser som dagverksamhet och växelvård ska ha en låg avgift så att ingen tvingas avstå på grund av kostnaden.

Lidingös peng för hemtjänst ligger under rikssnittet och klart under Stockholms stad.

Vänsterpartiets satsningar:

Omsorgs- och socialnämnden

- Ökat pengbelopp för pris- och lönekompressions 2024 - 21,1 mnkr
- Utökning av stadens rehabverksamhet - 2 mnkr
- Återgå till lokala hemtjänstenheter - 4 mnkr
- Sänkta avgifter – måltid korttidsboende - 5 mnkr

Fastighetsnämnden

- Utredningar samt detaljplaner, nytt vård- och omsorgsboende mm. - 5 mnkr

Sociala insatser

Lidingös Individ, familj och integrationsenhet är en viktig resurs för att ge alla, även personer som tillfälligt och mer permanent behöver stöd, möjligheten att leva under trygga förhållanden och utvecklas utifrån sina möjligheter och förutsättningar. Alla insatser ska ske med respekt för den enskildes bestämmanderätt över sitt eget liv.

Det förebyggande arbetet måste ges tillräckliga resurser, särskilt för att nå ungdomar i riskzon, barnfamiljer med problem, personer med riskbruk av droger och alkohol, spelberoende och personer med risk att bli hemlösa. Dimensioneringen av fält- och preventionsenheten behöver följas upp. Projektet *Backa Barnet* är en intressant modell som där implementeringen i verksamheterna är viktig.

Stadens arbete med barn och ungdomar ska ske på ett flexibelt sätt och i nära samverkan mellan förvaltningar, föreningar och föräldrarna själva.

Det ska alltid finnas stöd och boende för kvinnor som drabbas av mäns våld eller våld i nära relationer eller av hedersrelaterat våld- och förtryck. Även för de som inte vill journalföras. Ett fortsatt och långsiktigt stöd till Lidingö Kvinnojour är därför angeläget. I jourens kontakter med staden har det dock framkommit att det blir ett omfattande merarbete för den hjälpsökande när flera olika förvaltningar och flera olika personer behöver kopplas in för att ordna olika delar av det stöd som krävs för den som väljer att lämna en våldsam relation. Dessa hinder bör ses över och det förvaltningsövergripande samarbetet behöver stärkas.

Mottagande av nyanlända och arbete med att stödja integrationen

Lidingö ska ha ett generöst flyktingmottagande med ett tryggt boende och ett väl fungerande integrationsarbete. Staden ska vara en stöd för den som kommer till Sverige och Lidingö för att fly undan krig, förtryck och förföljelse.

Lidingö har varit bra på att ta emot personer som sökt en fristad undan krig och våld. Sett i ljuset av utvecklingen såväl i Ukraina som i Mellanöstern är detta en tradition som behöver återupprättas. Lidingö har förutsättningar att vara en öppen och human kommun. Nyanlända som i enlighet med bostadsanvisningslagen hänvisas till Lidingö ska ges möjlighet att bo kvar i Lidingö, fullgöra utbildning och yrkesintroduktion, fortsätta att etablera kontakter med Lidingöbor och själva helt enkelt bli just Lidingöbor. Ingen barnfamilj ska vräkas från sin bostad bara för att det gått två år från det de flyttade in i sin tillfälliga bostad. I enlighet med Barnkonventionen ska barns rätt till bostad prioriteras högre än kommunala policys. Inga barn får behöva flytta från en invand miljö med förskola eller skola och vänner, särskilt inte barn som kommit till Sverige efter att ha behövt lämna ett krigsdrabbat land. Det ska göras individuella avvägningar. Ensamkommande flyktingbarn som fyller 18 ska ha möjlighet att bo kvar i Lidingö och här göra klart sin skolutbildning.

Staden ska stödja nyanlända att etablera sig i Sverige. Detta sker genom utbildning, hjälp att få bostad och hjälp att söka arbete. Staden ska samarbeta med civilsamhället för att underlägga nyanländas integration och stödja trossamfund, föreningar och enskilda som på olika sätt skapar kontakter mellan de som är nya i Sverige och de som bott här länge. Detta ska ske i tillit, inte misstro, till de nyanlända. Att som det SD-stödda minoritetsstyret gör använda begreppet integrationsplikt motverkar den ömsesidiga tillit som är en förutsättning för en god integration i det svenska samhället.

Trafik och säkerhet

Lidingö ska ha en trafikpolitik som går i samklang med tidens behov. Den ska utgå från att stimulera klimatsmart resande via kollektivtrafik, gång och cykel. För den som bor längre ifrån kollektivtrafikförbindelser behövs möjlighet till infartsparkering för cyklar och bilar för att därefter kunna transportera sig klimatsmart. Vi oroas över hur stadens och SL:s kontakter försämrats under de senaste åren som ett resultat av meningsskiljaktigheter kring såväl trafiksättningen av Lidingöbanan som bygget av Lilla Lidingöbron. Insatser för att förbättra relationerna bör vidtas. Centralt är då att Lidingö visar att staden tar sitt regionala ansvar för bostadsbyggandet.

Trafiksäkerheten ska alltid komma i första rummet när biltrafik planeras, inte bilisternas bekvämlighet. Det är redan betydligt bekvämare att välja bilen än att välja ett klimatsmart transportsätt. Incitamenten att åka kollektivt behöver därför öka samtidigt som cykel- och gångvägnätet ses över, byggs ut där det är nödvändigt, trafiksäkras och rustas upp.

Avgifter ska införas för parkering på stadens gator. Detta ökar stadens intäkter. Det är rimligt att nyttjande av allmän mark som gator och anlagda parkeringsplatser är avgiftsbelagt. Att avstå från avgiftsbeläggning blir i förlängningen detsamma som att subventionera bilkörande. Parkeringsnormen vid nybyggnation i kollektivtrafiknära lägen bör också sänkas generellt för att öka incitamenten att resa kollektivt eller välja gång- eller cykeltrafik.

I flera kvarter på Lidingö saknas idag trottoarer vilket gör att människor och bilar är hänvisade till samma utrymme. Detta är inte trafiksäkert. Ett sådant område som identifierats är Banvägen i Brevik. Här bör en trottoar anläggas längst Lidingöbanans bullerplank.

Vänsterpartiets satsningar:

Tekniska nämnden

- Trafiksäkrande åtgärder - 1,5 mnkr
- Medel för förbättrad halkbekämpning - 0,5 mnkr
- Ökade intäkter parkeringsavgifter och boendeparkering - -1 mnkr

Ökad investeringsram för tekniska nämnden för trottoar längs Banvägen mellan Vattenvägen och Högberga, 1,5 Mnkr

Grön ö

I Lidingö ska det finnas goda rekreationsmöjligheter i orörd natur, vackra parker och välvårdade kulturmiljöer. De unika och natursköna områdena i kommunen måste bevaras och vårdas. Lidingös grönområden är en ovärderlig resurs för rekreation och allehanda friluftaktiviteter. Det är viktigt att dessa hålls lättillgängliga sommar som vinter. Skogarna är till för rekreation och friluftsliv. Detta syfte ska vara vägledande för hur de sköts. Förslagen i stadens grön- och blåplan ska genomföras.

Lidingö är en kommun som till 100 procent omges av kust. Nya EU-direktiv säger att kommunerna kommer ha ett stort ansvar för att se till att vattnen är giftfria 2027. Lidingö måste, tillsammans med andra kommuner, intensifiera arbetet för att rena vattnen i Stora Värtan, Askrikefjärden och Lilla Värtan. Staden ska också aktivt arbeta med bottenstädning för att hålla vattnen kring våra bryggor och båtklubbar fria från skräp.

Våra naturreservat har under de senaste åren blivit fler och större till ytan. Detta är välkommet. Samtidigt förpliktar det eftersom även naturreservat behöver ett visst underhållsarbete. Det är stadens ansvar att bekämpa invasiva arter och se till att naturreservaten är tillgängliga att röra sig i oavsett funktionalitet. Även gångstråket längst vattnet mellan Möllna och Torsvik behöver ses över för att göras tillgängligt vissa sträckor. Som det ser ut idag finns fina trädäck och stigar att gå på vissa sträckor medan en del av vägen är i stort sett orörd bergsmiljö. Detta bör åtgärdas för att fler ska kunna promenera denna sträcka.

Vänsterpartiets satsningar

Tekniska nämnden

- Medel för bekämpning av invasiva arter - 0,5 Mnkr

Ökad investeringsram för tekniska nämnden för förbättringar av promenadvägen längs stranden mellan Larsberg och Baggeby gård, 1,5 Mnkr

Staden ska vara en bra arbetsgivare

Den i särklass största arbetsgivaren i Lidingö är Lidingö stad. Staden ska vara ett föredöme som arbetsgivare med ett gott samarbete med de fackliga organisationerna, ett bra arbetsklimat där förslag och kritik tas tillvara och inte tystas ned och att personalen får fortbildning och kan vidareutvecklas. Ett led i detta är att återupprätta det LOK-avtal som staden ensidigt sagt upp gentemot fackförbundet Sveriges Lärare. Genom ökat personalinflytande över såväl verksamhet som arbetsplats kan vi både förbättra arbetsklimatet för de anställda och höja kvalitén på verksamheten. Varje förvaltning ansvarar för att såväl egen personal som personal i upphandlade verksamheter mår bra, trivs och känner sig säkra på sina arbetsplatser.

Finansiering

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet ökade satsningar med 102,1 Mnkr. För att täcka denna ökade kostnad föreslår Vänsterpartiet en skattesats om 17,84 öre.

Plan för 2026-2027

Nämnderna måste få rimliga förutsättningar för åren 2026 och 2027. Budgetramarna ska utgå från en realistisk beräkning av löne- och kostnadsökningar, befolkningsutvecklingen och den budget Vänsterpartiet föreslår för 2025. Uppräkningen av nämndernas budget ska ske enligt SKR:s prisindex för respektive år.

Ändringsyrkande:

Vänsterpartiet föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

fastställa Vänsterpartiets förslag till budget 2025 för verksamheten och ekonomin 2025 inklusive taxor och avgifter, och en utdebitering om 17,84 öre, samt plan för ekonomin för 2026 och 2027.

Beslutet innebär att nämndernas budgetförslag fastställs med de ändringar som följer av Vänsterpartiets budgetförslag enligt bilaga 1.

